

Uit korte

Voortgangsrapportage 2023-II

Gemeente Groningen

Voortgangsrapportage 2023-II

Inleiding

In deze tweede voortgangsrapportage van de Gemeente Groningen informeren wij u over de voortgang van het beleid en geven we een prognose van het resultaat over 2023.

We rapporteren zowel op gemeenteniveau als op (deel)programmaniveau.

Leeswijzer

U ziet de verschillende onderwerpen die aan de orde komen links in beeld. Door op een onderwerp te 'klikken' navigeert u door de rapportage.

Tot slot kunt u navigeren naar de volledige Voortgangsrapportage 2023-II. Door op de knop te klikken wordt u verwezen naar het betreffende programma op de website.

Hoofdlijnen prognose resultaat

Deze tweede voortgangsrapportage in 2023 is, evenals bij het opstellen van de begroting 2023, omgeven door grote mondiale onzekerheden als Oekraïne, inflatie, stijgende energieprijzen en krapte op de arbeidsmarkt.

Verwacht resultaat 2023

Onze inschatting voor dit jaar is een rekeningresultaat vóór resultaatbestemming van 20,4 miljoen voordelig. In de voorjaarsbrief 2023 en in de begroting 2024 benoemen we dat het financiële beeld van de gemeente Groningen minder rooskleurig is. We zien dit nu terug in het verwachte resultaat voor 2023, wat beduidend lager is dan voorgaande jaren. We hebben een hoog ambitieniveau en zien ook dat de krapte op de arbeidsmarkt, prijsstijgingen en schaarste van materialen een flinke impact hebben op de uitvoerbaarheid en doorlooptijd van zowel onze geplande projecten alsook (bouw- en ontwikkelprojecten) van andere Groningse organisaties en particulieren. Deze onzekerheid maakt het onmogelijk om alle plannen tegelijkertijd uit te kunnen voeren en dit ziet u in deze voortgangsrapportage terug in meerdere activiteitentabellen waarin afwijkingen weergegeven staan. Deze afwijkingen hebben mogelijk ook nog extra impact op de financiële resultaten voor dit jaar.

Grootste afwijkingen

Het resultaat na aftrek van de met uw raad afgesproken toegestane bestemmingen wordt ingeschat op 5,0 miljoen euro voordelig. Enkele voordelen die we voorzien zijn: 6,5 miljoen euro bij Programma Nieuwkomers (opvang vluchtelingen Oekraïne), 5,6 miljoen euro extra opbrengsten uit het Gemeentefonds, 3,9 miljoen euro bij het parkeerbedrijf, 2,6 miljoen euro aan extra OZB opbrengsten en 3,0 miljoen euro bij de Wmo. Enkele nadelen die we voorzien zijn 10,9 miljoen euro bij de jeugdhulp, 8,1 miljoen euro nadeel op het budget voor nominale compensatie, 2,4 miljoen euro op de Businesscase outsourcing ICT, 2,2 miljoen euro voor de bijdrage aan de Veiligheidsregio en 2,1 miljoen euro nadelig op verwachte opbrengsten bouwleges.

Afwijkingen in relatie tot de begroting 2024.

Er zijn een aantal grote afwijkingen die invloed hebben op de begroting voor de komende jaren, zoals de kosten voor de jeugdzorg, de bijdrage aan de Veiligheidsregio en kosten voor leerlingenvervoer. Daarom hebben we de structurele afwijkingen betrokken bij het opstellen van de ontwerpbegroting 2024. De begroting is daarmee verder onder druk komen te staan.

Samenvatting prognose resultaat 2023

De prognose van het resultaat *voor resultaatbestemming* bedraagt 20,4 miljoen euro voordelig ten opzichte van de begroting.

Resultaat categorieën

We kennen een aantal resultaatcategorieën. De tabel hieronder geeft de verdeling van het resultaat over deze categorieën. De grafiek hiernaast geeft een beeld over welke aandeel welke categorie heeft in het totale resultaat.

Resultaatcategorieën (x € 1.000)

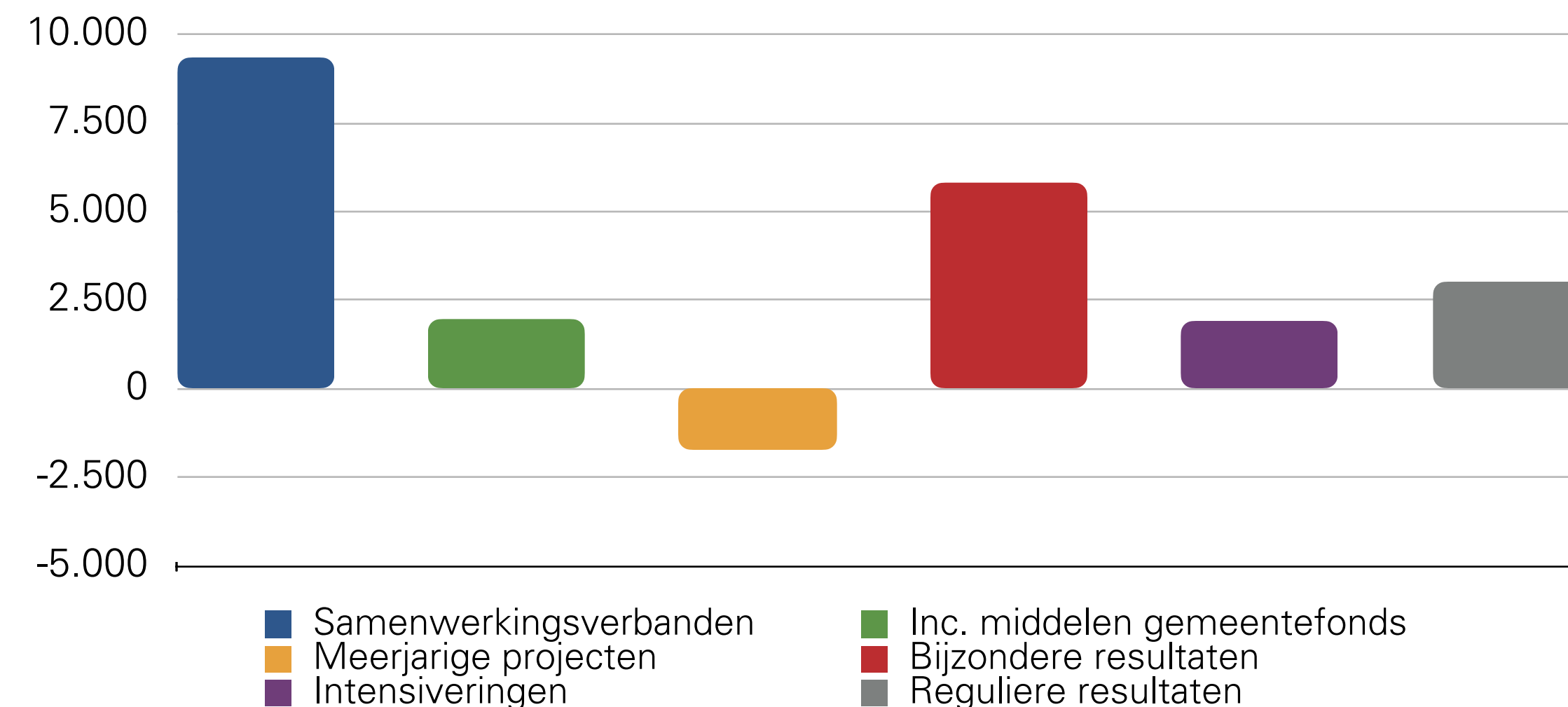
Samenwerkingsverbanden	9.339
Inc. middelen Gemeentefonds	1.963
Meerjarige projecten	-1.723
Bijzondere resultaten	5.823
Intensiveringen	1.939
Reguliere resultaten	3.011
Totaal resultaat	20.352

Een andere dwarsdoorsnede van het resultaat zijn de resultaten per programma. Op de pagina [Prognose resultaat per \(deel\)programma](#) ziet u een nadere uitsplitsing hiervan met daarbij een toelichting op de belangrijkste resultaten die we nu voorzien.

Beïnvloedbaarheid verwachte resultaat

Het verwachte resultaat van 20,4 miljoen euro bestaat voor een deel uit resultaten die niet (direct) beïnvloedbaar zijn of niet te voorzien waren bij het opstellen van de begroting 2023. Een grote factor betreft de resultaten op samenwerkingsverbanden, waaronder Maatschappelijke Opvang van 8,3 miljoen euro. In de samenwerking wordt bepaald waaraan en wanneer het budget wordt besteed. Dit kunnen wij als gemeente Groningen niet zelfstandig bepalen. Onze verwachting is dat de voordelen voor Maatschappelijke Opvang vanaf 2025 sterk verminderen.

Resultaten (x € 1.000)

Besteedbaar resultaat

Zoals u in de ‘Samenvatting prognose resultaat 2023’ hebt kunnen lezen, wordt het resultaat onderverdeeld in een zestal resultaat categorieën. Per categorie gelden regels voor de besteedbaarheid hiervan. Dit is vastgelegd in [het kader voor resultaatbepaling en resultaatbestemming](#).

Voor de categorieën Bijzondere resultaten, Samenwerkingsverbanden, Meerjarige projecten en Incidentele middelen gemeentefonds geldt, dat resultaten binnen deze categorieën beschikbaar blijven voor het oorspronkelijke doel. Deze resultaten worden bij de jaarrekening overgeheveld naar het volgende jaar of verrekend met reserves, mits goed onderbouwd.

Reguliere resultaten en resultaten op de intensiveringsmiddelen vallen vrij ten gunste of ten nadele van de algemene middelen.

Hiernaast ziet u op basis van de resultaatcategorieën welke resultaten wel en niet vrij besteedbaar zijn.

Resultaatcategorieën (bedragen x € 1.000)	Resultaat voor bestemming	Besteedbaar	Niet besteedbaar
Samenwerkingsverbanden	9.339	0	9.339
Incidentele middelen	1.963	0	1.963
Meerjarige projecten	-1.723	0	-1.723
Bijzondere resultaten	5.823	0	5.823
Intensiveringen	1.939	1.939	0
Reguliere resultaten	3.011	3.011	0
Totaal resultaat	20.352	4.950	15.402

Begrotingsrechtmatigheid

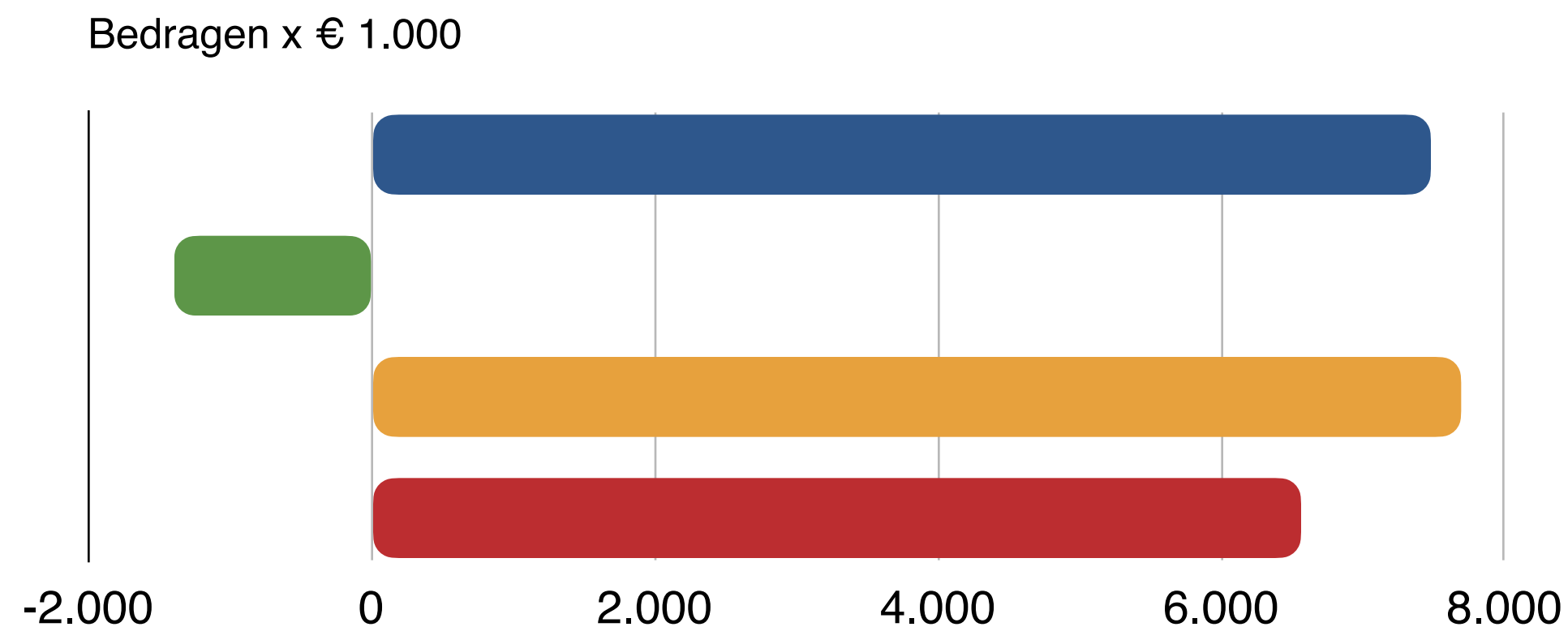
Met ingang van boekjaar 2023 is de rechtmatigheidsverantwoording ingevoerd. Het college neemt deze verantwoording voor het eerst in de jaarrekening 2023 op. Hierin verklaart het college wel of niet rechtmatig te hebben gehandeld binnen de door de raad vastgestelde verantwoordingsgrens (0-3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves). Deze verantwoordingsgrens wordt later dit jaar vastgesteld via de financiële verordening. Daarin worden ook de randvoorwaarden voor de rechtmatigheidsverantwoording afgesproken. Onlangs hebben we hierover met het Audit Committee van gedachten gewisseld.

In deze voortgangsrapportage verwachten we bij diverse deelprogramma's dat de geautoriseerde lasten of baten worden overschreden. Na analyse van deze begrotingsoverschrijdingen kunnen we concluderen dat we voor een deel van deze overschrijdingen begrotingswijzigingen moeten voorleggen om begrotingsonrechtmatigheden te voorkomen. Deze begrotingswijzigingen zullen aan uw raad worden voorgelegd via het verzamelvoorstel begrotingswijzigingen 3^e kwartaal. In voorgaande jaren kwamen dit type resultaten bij de jaarrekening naar voren en werden ze via resultaatbestemming ook verrekend met de Algemene Reserve (AR). Deze verrekening doen we nu al voor afsluiting van het jaar. In de [paragraaf Bedrijfsvoering](#) van de Voortgangsrapportage staat weergegeven bij welke deelprogramma's we deze verrekeningen doen.

Onlangs is een door de commissie BBV aangepaste kadernota rechtmatigheid verschenen. Hierin zijn richtlijnen, aanbevelingen en kaders opgenomen waar wij als gemeente rekening mee moeten houden. De impact van deze aangepaste kadernota zijn we nog aan het beoordelen. Daarom gaan we u op een later moment informeren over de stand van zaken rond rechtmatigheid. De hierboven genoemde informatie past binnen de voorgaande kadernota rechtmatigheid. We gaan er vanuit dat de lijn die we hierbij toepassen ook past binnen de nieuwe kadernota. Daarom hebben we deze informatie toch opgenomen in deze voortgangsrapportage.

Prognose resultaat per (deel)programma

De grafiek en tabel op deze pagina tonen de prognose van het resultaat per (deel)programma. Een toelichting op de prognose per deelprogramma is opgenomen in de volledige VGR op de [website](#).

- 01 Programma Economie en Ruimte
- 02 Leefomgeving en Veiligheid
- 03 Vitaal en Sociaal
- 04 Dienstverlening en Bestuur

Programma (bedragen x € 1.000)	Prognose resultaat
01 Programma Economie en Ruimte	7.475
01.1 Economie en werkgelegenheid	2.481
01.2 Mobiliteit	4.855
01.3 Wonen	139
02 Leefomgeving en Veiligheid	-1.384
02.1 Kwaliteit van de leefomgeving	-628
02.2 Veiligheid	-756
03 Vitaal en Sociaal	7.702
03.1 Werk in inkomen	750
03.2 Onderwijs	1.245
03.3 Welzijn, gezondheid en zorg	4.311
03.4 Sport en bewegen	1.142
03.5 Cultuur	254
04 Dienstverlening en Bestuur	6.559
04.1 Dienstverlening	-468
04.2 College, raad, wijkontwikkeling en wijkvernieuwing	2.684
04.3 Algemene inkomsten en post onvoorzien	4.959
04.4 Overhead en ondersteuning organisatie	-616
Eindtotaal	20.352

Een verkorte toelichting vind u bij de deelprogramma's:

01. Economie en Ruimte

02. Leefomgeving en Veiligheid

03. Vitaal en Sociaal

04. Dienstverlening en ondersteuning organisatie

Programma 1
Economie en Ruimte

Programma 2
Leefomgeving en Veiligheid

Programma 3
Vitaal en Sociaal

Programma 4
Dienstverlening en Bestuur

Onzekerheden in de prognose

Op de website van de VGR11 vindt u de volledige [voortgangstekst voor Programma 1](#). In de onderstaande tekst gaan we per deelprogramma in op de highlights.

Economie en werkgelegenheid

Net als in de rest van Nederland komen er wel signalen dat een aantal kleinere en middelgrote bedrijven in de problemen komt door de terugbetaling van coronasteun en opgebouwde belastingschulden. De sectoren kappers, horecazaken en winkeliers zijn naar verwachting het meest kwetsbaar. Volgens de Kamer van Koophandel nam in het tweede kwartaal van 2023 het aantal faillissementen in de gemeente Groningen toe ten opzichte van het tweede kwartaal van 2022 (van 0,19 naar 0,34 per 10.000 inwoners). Dit is een landelijk beeld.

De gronduitgifte aan bedrijfskavels was afgelopen jaar (2022) met 6,9 hectare boven de prognose. De nieuwe behoefte raming bedrijventerreinen 2022-2040 laat zowel in het lage als hoge scenario een hogere vraag naar bedrijfskavels zien dan er nog aan plancapaciteit aanwezig is. De raad is op 25 april 2023 per brief geïnformeerd over de [marktanalyses bedrijventerreinen en kantoren](#). Hierin geeft het college aan welke strategie zij voert met betrekking tot de voorraad kantoren en bedrijfskavels. Uitbreiding van de voorraad bedrijventerreinen is voorzien bij Meerstad, Westpoort en in beperkte mate t.b.v. het lokale mkb bij Dijkshorn/Ten Boer.

Mobiliteit

De ambities uit onze [Mobiliteitsvisie](#) zijn de afgelopen tijd vertaald in verschillende uitvoeringsprogramma's. Van hieruit werken we concreet aan projecten en maatregelen die de bereikbaarheid van en de leefbaarheid in onze gemeente ook daadwerkelijk gaan verbeteren. Zo verlagen we op diverse wegen de snelheid van 50 naar 30 km/uur, realiseren we nieuwe loop- en fietsvoorzieningen, zetten we in op de aanleg van elektrische laadinfrastructuur, meer deelmobiliteit en de realisatie van zero-emissiezones.

Tot 2040 moeten in onze gemeente en in de omliggende regio minimaal 35.000 nieuwe woningen worden gebouwd. De bereikbaarheidsopgave, die hieruit voortvloeit, is gekoppeld aan de verduurzamingsdoelstellingen voor mobiliteit. Met de [Verstedelijkingsstrategie van de Regio Groningen-Assen](#) werken we toe naar een overeenkomst met het Rijk over de gezamenlijke opgave die regio en Rijk in de regio Groningen-Assen hebben.

Wonen

Ondanks de huidige afkoeling van de woningmarkt en stagnatie in de bouw blijft het onze prioriteit om voldoende woningen toe te voegen. Het grootste deel van de nieuwbouwwoningen moet landen in onze grote ontwikkelzones Suikerzijde, Stadshavens, Reitdiepzone en Meerstad, maar er worden ook woningen toegevoegd op andere ontwikkellocaties en in de dorpen.

Daarnaast focussen we ons op de groeiende groep ouderen en kwetsbare bewoners en hun woonbehoefte in combinatie met passende zorg en op groepen die anders willen wonen ([uitvoeringsagenda bij de woonzorgvisie](#))

Ook is er aandacht voor circulair bouwen en voor een goede leefomgeving. Alle nieuwbouwwoningen zijn aardgasvrij en ook steeds meer bestaande woningen worden aardgasvrij gemaakt, met name via de uitrol van het warmtenet. We maken prestatieafspraken met de woningcorporaties over onder meer de verduurzaming van de huurwoningvoorraad en een klimaatadaptieve woonomgeving.

Programma 1
Economie en Ruimte

Programma 2
Leefomgeving en Veiligheid

Programma 3
Vitaal en Sociaal

Programma 4
Dienstverlening en Bestuur

Onzekerheden in de prognose

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)

	Prognose resultaat 2023
1. Economie en Ruimte	7.475
1.1 Economie en werkgelegenheid	3.481
1.2 Mobiliteit	3.855
1.3 Wonen	139

Programma 1 heeft ten opzichte van de begroting een positief resultaat van € 7,5 miljoen. Het positieve resultaat komt (vooral) door:

- We verwachten € 450 duizend voordeel door vrijval kapitaallasten bovenwijkse voorziening Westpoort. Dit is het gevolg van de afwaardering van € 8,5 miljoen euro die we hebben verwerkt op onze investering in het viaduct dat het bedrijventerrein Westpoort ontsluit naar de A7.
- Suikerzijde (V € 1,05 miljoen). Op 21 december 2022 heeft de raad [de gebiedsbegroting De Suikerzijde](#) vastgesteld. Gedurende de exploitatieperiode van de gebiedsbegroting kan incidenteel vrijval van financiële middelen plaatsvinden. Deze incidentele vrijval zal eind 2023 naar verwachting € 1,5 miljoen euro bedragen.
- Stadshavens (V € 1,0 miljoen). Voor de gebiedsontwikkeling van Stadshavens zijn gefaseerd middelen beschikbaar gesteld. De (kapitaal)lasten die hier op drukken zijn nog beperkt omdat het project zich nog in de opstartfase bevindt. Daarom verwachten wij eind 2023 een incidentele vrijval van € 1,0 miljoen.
- Bij parkeren verwachten we een voordeel van € 3,9 miljoen. Dit komt deels doordat het herstel na de coronaperiode sneller gaat dan verwacht. Ook het slechte weer in de zomermaanden en de tariefsverhogingen hebben bijgedragen aan de hogere omzetten.

- Grondbedrijf (PM). Bij de herzieningen van de grondexploitaties in 2023 is gebleken dat de benodigde verliesvoorziening ca. € 7,5 miljoen hoger ligt dan de beschikbare verliesvoorziening, dit leidt tot een nadeel van € 7,5 miljoen. Deze toename van de benodigde verliesvoorziening wordt voornamelijk veroorzaakt door een gestegen rekenrente en verlaagde inschatting van toekomstige opbrengststijgingen. Daarnaast hebben we in de begroting 2023 € 2,5 miljoen opgenomen voor dekking van het tekort op de exploitatie van strategische eigendommen en nieuwe verwervingen. Voor 2023 verwachten wij voorsnog geen afwaarderingen op ons strategisch bezit. Samen met diverse overige exploitatievoordelen leidt dit tot een verwacht voordelig resultaat van € 2,5 miljoen. Aangezien dit verwachte jaarresultaat leidt tot een begrotingsoverschrijding op deelprogrammaniveau zullen wij de raad dit jaar nog een voorstel met een begrotingswijziging voorleggen. Via deze begrotingswijziging verrekenen we het verwachte negatieve resultaat van € 5 miljoen met de reserve Grondzaken.

Programma 1
Economie en Ruimte

Programma 2
Leefomgeving en Veiligheid

Programma 3
Vitaal en Sociaal

Programma 4
Dienstverlening en Bestuur

Onzekerheden in de prognose

Op de website van de VGRII vindt u de volledige [voortgangstekst voor Programma 2](#). In de onderstaande tekst gaan we per deelprogramma in op de highlights.

Kwaliteit van de leefomgeving

Ten aanzien van het Landelijk gebied wordt steeds meer duidelijk voor welke uitdagingen we staan. We werken aan een agenda met een eigen verhaal over de transities die nodig zijn in het landelijk gebied. Voor de Voedsel- en eiwittransitie voeren we verschillende onderzoeken uit met als doel om een routekaart voor de eiwittransitie te ontwikkelen. We werken aan de regionale uitvoeringsagenda klimaatadaptatie en de juridische verankering van ons klimaatadaptief en groenbeleid.

Ook hebben we de nodige stappen gezet in het ontwikkelen van de nieuwe beheerstrategie. We zetten in op de maatschappelijke opgaven (waardegestuurd beheer) en beleving van bewoners (belevingsgestuurd beheer). Deze twee componenten samen vormen de nieuwe beheerstrategie, waarmee we naar verwachting in Q2 van 2024 starten.

Voor de realisatie van Groningen Afvalvrij 2030 gaan we door met een aantal beproefde instrumenten: bewustwording, facilitering scheiding, nascheiding, circulair aanbesteden en bevorderen innovatie. In juni hebben we de routekaart 'Groningen Afvalvrij 2030' aan de raad aangeboden. In deze routekaart zijn de tussentijdse doelen en de effectiviteit van de projecten weergegeven. Het door ons ingezette beleid heeft inmiddels ook tot een positief effect

geleid (zie ook de financiële toelichting). Zo hebben we per 1 maart 2023 de toegangscontrole op afvalbrengrstations verbeterd door middel van een huisvuilpas voor alle huishoudens. Hierdoor is het volume grofvuil flink afgenomen. In Q4 verwachten we dat de invoering van Ja-Ja sticker en uitbreiding van textielcontainers meetbare impact heeft op de mate van afvalscheiding.

Veiligheid

De eerste helft van 2023 is vanuit de directie Veiligheid, maar ook vanuit de politie, veel gevraagd op het dossier betaald voetbal/FC Groningen. CrowdProfessionals heeft onderzoek gedaan naar de veiligheidsorganisatie rondom wedstrijden van FC Groningen. De aanbevelingen zijn verwerkt in een Plan van Aanpak, momenteel werken de betrokken ketenpartners samen aan de 19 geformuleerde acties.

Onze formatie op ondermijning is op sterkte aan het komen. We hebben gewerkt aan een uitvoeringsprogramma ondermijning waarin alle doelen en ambities samen komen en zetten daarbij extra in op een plan om onze regionale samenwerking op het gebied van ondermijning vorm te geven.

Ook in relatie tot onze jeugd vraagt ondermijnende criminaliteit vraagt inzet. Om de extra inzet op de aanpak van jeugdcriminaliteit (Preventie met Gezag) te markeren hebben we – gezamenlijk met ketenpartners – een kick off georganiseerd. De meerwaarde hiervan zit voornamelijk in het feit dat

de gehele keten elkaar beter en vaker weet te vinden, dit werpt in de praktijk zijn vruchten af.

Uit een analyse van het aantal E33 meldingen blijkt de stad Groningen 1 van de 7 steden te zijn waar het aantal meldingen van mensen met onbegrepen gedrag het hoogst zijn. Het zwaartepunt van de meldingen is zichtbaar in de publieke ruimte in het centrum van Groningen en uit zich in woonoverlast inde noordelijke wijken. Er zijn procesregisseurs aangesteld die casuïstiek regisseren rondom personen met een veiligheidsrisico én onbegrepen gedrag.

Programma 1
Economie en Ruimte

Programma 2
Leefomgeving en Veiligheid

Programma 3
Vitaal en Sociaal

Programma 4
Dienstverlening en Bestuur

Onzekerheden in de prognose

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)

**Prognose
resultaat 2023**

	Prognose resultaat 2023
2. Leefomgeving en Veiligheid	-1.384
02.1 Kwaliteit van de leefomgeving	-628
02.2 Veiligheid	-756

Programma 2 heeft ten opzichte van de begroting een negatief resultaat van € 1,4 miljoen. Dit komt (vooral) door:

- Bijdrage Veiligheidsregio (N € 2,2 miljoen). De Veiligheidsregio heeft aangegeven de bijdrage van de gemeente Groningen voor 2023 te verhogen met € 2,2 miljoen. Deze verhoging zit niet in onze begroting en leidt daarom tot een nadeel in 2023.
- Het meerjarige project Experiment gesloten coffeeshop kent een vertraging op landelijk niveau, waardoor de voorbereidingsfase langer duurt dan gepland. Dit leidt in 2023 tot een voordeel van € 0,6 miljoen.
- Door voornamelijk het gedeeltelijk wegvallen van rijksmiddelen voor de uitvoering van de wettelijke taken voortkomend uit de Wet bodembescherming ontstaat er een tekort van € 0,4 miljoen bij het budget voor de bijdrage aan de Omgevingsdienst Groningen.

Programma 1
Economie en Ruimte

Programma 2
Leefomgeving en Veiligheid

Programma 3
Vitaal en Sociaal

Programma 4
Dienstverlening en Bestuur

Onzekerheden in de prognose

Op de website van de VGR11 vindt u de volledige [voortgangstekst voor Programma 3](#). In de onderstaande tekst gaan we per deelprogramma in op de highlights.

Werk en Inkomen

Het aantal bijstandsgerechtigden dat tot 19 september uitstroomde naar werk is 427. Daarmee gaan we het doel van 900 niet halen. Door het lage aantal bijstandsgerechtigden en de lage instroom in de bijstand zijn er minder mensen om te bemiddelen naar werk. De groep die overblijft moeilijker is aan naar werk te bemiddelen. Met het Werk en Ontwikkelprogramma doen we investeringen om deze inwoners extra te begeleiden in hun ontwikkeling naar werk of participatie.

In het najaar starten we met een collectief nieuw werkfitprogramma voor alle deelnemers die nu op de wachtlijst staan met een versnelde aanvraag voor een indicatie nieuw beschut. Zo willen we een inhaalslag maken om het quotum voor Nieuw Beschut van 165 te halen. In april 2023 hebben we nog eens €500 energietoeslag uitgekeerd aan de doelgroep die energietoeslag heeft ontvangen in 2022. Daarvoor zijn middelen ontvangen vanuit het Rijk. Het overige deel wordt naar verwachting eind 2023 uitgekeerd naar aanleiding van nieuwe wetgeving.

Op 1 juli 2023 is de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen (WSNP) gewijzigd en is de looptijd van een wettelijke schuldsanering teruggebracht van 36 naar 18 maanden.

Het college onderzoekt een alternatieve inzet voor de vrijvallende middelen van het Noodpakket energiekosten en inflatie (V € 3,0 miljoen)

Onderwijs

Met de start van het nieuwe schooljaar is de uitbreiding van locaties verlengde schooldag voortgezet. Ook is de omvang van de inzet brugfunctionarissen verder uitgebreid.

De integrale aanpak nieuwkomersonderwijs (voor Oekraïense en asielzoekerskinderen) blijft door de onregelmatige instroom van nieuwkomers en beschikbare opvanglocaties een vraagstuk met tal van aandachtspunten (huisvesting, personeel, financiering). Door structureel intensief overleg lukt het om alle kinderen een passende vorm van onderwijs te bieden.

De versterking van ons beleid op het terrein van de voor- en vroegschoolse educatie krijgt momenteel extra impulsen door de mogelijkheden die het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid ons biedt in relatie met plannen en wensen die er in de wijken leven. We zetten in op een stevige wijkaanpak, laagdrempelig voor zowel ouders als kinderen.

Welzijn gezondheid en zorg

We zien dat de zorgkosten in Nederland jaar na jaar toenemen, terwijl gemeenten vanaf 2026 waarschijnlijk te maken krijgen met een forse daling in de inkomsten van het Rijk via het gemeentefonds. Als gevolg van de vergrijzing zal de zorgconsumptie

toenemen en de beschikbaarheid van arbeidskrachten afnemen. In 2020 werkten er 1,4 miljoen mensen in de zorg. Dat betekende 1 op de 7 werkenden. Bij niet ingrijpen zullen er in 2040 volgens berekeningen van de Sociaal Economische Raad meer dan 2 miljoen mensen nodig zijn in de zorg. Dat is dan 1 op de 4 werkenden.

Via preventie en samenwerking tussen het gemeentelijk sociaal domein en de eerstelijnszorg verwachten we op termijn de stijging van de totale zorgkosten om te kunnen buigen. Maar de eerstvolgende jaren krijgen we nog steeds te maken met stijgende zorgkosten.

Programma 1
Economie en Ruimte

Programma 2
Leefomgeving en Veiligheid

Programma 3
Vitaal en Sociaal

Programma 4
Dienstverlening en Bestuur

Onzekerheden in de prognose

We moeten dus vol inzetten op preventie en de reeds ingezette transformatie om de zorgkosten nu en in de toekomst betaalbaar te houden. Dit doen we onder andere door ons Preventieplan mentale gezondheid jeugd/jongeren te ontwikkelen, Herstelacademies en Welzijn op recept op te schalen, de werkwijze van het project 'Stapeling sociaal domein' te versterken, een meerjarige integrale aanpak van jeugdproblematiek in het kader van Preventie en Gezag te implementeren en de aanpak Kansrijke Start voort te zetten.

In navolging op de Wmo begeleiding is ook de huishoudelijke hulp per 2023 gebiedsgericht georganiseerd. De nieuwe opzet bevordert de kennis van de aanbieders van hun gebied en de samenwerking met andere partijen. Dit is van belang bij het signaleren door de huishoudelijke hulpen van (over)belasting van mantelzorgers en kwetsbaarheid van ouderen. Tevens wordt in 2023 stapsgewijs uitvoering gegeven aan het 'uitvoeringsprogramma wonen en zorg'. Gemeente, Menzis, zorgaanbieders en woningcorporaties werken hier intensief in samen. Met de nieuwe werkwijze Inkoop Beschermd Wonen geven we de transformatie Beschermd Wonen een extra impuls door meer grip te organiseren op (beperking van) instroom en (bevordering van) uitstroom uit intramurale zorg.

Sport en bewegen

Het nieuwe sportseizoen 2023- 2024 is gestart. In september vindt jaarlijks de Nationale Sportweek plaats. Dit biedt inwoners de kans om sport- en

beweegaanbod in de buurt te ontdekken voor zowel sporten bij een vereniging als ongebonden sporters.

Bij het Volwassenfonds voor de Sport en het Jeugdsportfonds zien we een toename in het aantal aanvragen. Het Mountainbike Skillspark in Meerstad is geopend. Daarnaast wordt druk gewerkt aan de ontwikkeling van de Urban Sports Agenda. Er zijn capaciteitsknelpunten in de sport. Het onderzoek naar de capaciteitsbehoefte in sportaccommodaties loopt en wordt naar verwachting begin 2024 aangeboden aan de raad.

Cultuur

We zien dat het publiek weer volop cultuur bezoekt. Voor Noorderzon was het de eerste editie sinds 2019 die weer geheel zonder restricties kon. Het was een zeer succesvolle editie met prachtige voorstellingen en het geluk van mooi weer. Ook SPOT ziet dat het publiek gretig is, voor volgend jaar verwachten ze een recordaantal bezoekers. Dit heeft te maken met het feit dat vooral popmuziek erg populair is. Bands willen graag toeren en het publiek wil graag bezoeken.

Echter het is niet alleen maar rooskleurig. We zien dat de financiële situatie van de instellingen nog lang niet op orde is. Door de sterke kostenstijgingen vanwege inflatie en hoge energieprijzen zien de instellingen hun financiële buffers krimpen. Daar komt voor de komende jaren de opgave van Fair Practice (eerlijke betaling versterking culturele arbeidsmarkt) overheen. In de kadernota 2021-2028 hebben wij aangegeven dat Fair Practice vanaf 2025

een voorwaarde is om subsidie te kunnen verkrijgen. Dit heeft een financiële consequentie, als werknemers beter betaald dienen te worden blijft er minder over voor activiteiten. Dit in combinatie met de prijsstijgingen zorgt ervoor dat de budgetten voor de cultuurnota 2025-2028 onder druk staan. Instellingen zullen namelijk hogere subsidieaanvragen doen om het culturele aanbod op niveau te kunnen houden.

Programma 1
Economie en Ruimte

Programma 2
Leefomgeving en Veiligheid

Programma 3
Vitaal en Sociaal

Programma 4
Dienstverlening en Bestuur

Onzekerheden in de prognose

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)

	Prognose resultaat 2023
3. Vitaal en Sociaal	7.702
3.1 Werk in inkomen	750
3.2 Onderwijs	1.245
3.3 Welzijn, gezondheid en zorg	4.311
3.4 Sport en bewegen	1.142
3.5 Cultuur	254

Programma 3 laat een verwacht voordelig resultaat zien van 7,7 miljoen. Dit komt vooral door:

- Maatschappelijke opvang (V € 8,3 miljoen) Ontvangen bedragen voor Maatschappelijke opvang worden voor de regio meerjarig ingezet, waardoor er in 2023 een saldo van € 8,3 miljoen ontstaat voor inzet in komende jaren;
- Beschermd wonen (V € 1,8 miljoen). Door een hogere rijksbijdrage, lagere uitstroom van cliënten naar de Wet langdurige Zorg en een nieuwe wijze van inkoop ontstaat voor de gemeente Groningen een voordeel van € 1,8 miljoen.
- WMO (V € 3,0 miljoen): De begrote prijsstijgingen voor hulpmiddelen bij de nieuwe aanbesteding vielen mee. De verzilvering (uitnutting van de indicaties) bij huishoudelijke hulp was lager dan vooraf verondersteld.
- Jeugdhulp (N € 10,9 miljoen): Dit nadeel kent o.a. de volgende oorzaken: doorloop van hogere realisatie vanuit 2022, stijging van het aantal cliënten in de dagbehandeling / dagbesteding. Daarnaast blijkt een deel van de cliënten die voor Basis Jeugdhulp in aanmerking komt, nog via de specialistische hulp binnenkomt.
- BUIG (V € 2,6 miljoen). We zien dat het aantal uitkeringen in Groningen zich gunstiger blijft ontwikkelen dan de landelijke trend.

- Sociale Werkvoorziening (N € 0,6 miljoen). Er is meer uitstroom dan verwacht. Hierdoor realiseren we minder omzet en meer externe detachering (Samen een nadeel van € 1,0 miljoen). Aan de andere kant verwachten we door de hogere uitstroom een voordeel van € 1,3 miljoen op de loonkosten SW. De ambtelijke personeelskosten vallen vanwege langdurige ziekte € 0,6 miljoen hoger uit.
- We ontvangen in 2023 ESF-subsidie van € 0,8 miljoen euro waar geen kosten tegenover staan.
- Bij het meerjarig project Vervanging applicatie sociaal domein (VASD) verwachten we in 2023 een nadeel van € 3,4 miljoen. Dit tekort verdienen we in latere jaren terug.
- Leerlingenvervoer (N € 0,6 miljoen). We verwachten een nadeel, deels door hogere aantallen kinderen dat hier gebruik van maakt en deels door een hogere indexatie in verband met hoge brandstofprijzen, inflatie en CAO voor zorgvervoer.
- Noodpakket Energiekosten en inflatie (V € 2,0 miljoen). Een deel van het budget voor tegemoetkoming energiekosten dat beschikbaar is gesteld voor de groep inwoners die een inkomen heeft tussen 120% en 140% van het sociaal minimum valt vrij.
- Schuldhulpverlening (V € 1,3 miljoen). We hebben extra rijksmiddelen ontvangen voor de verwachte benodigde extra inzet voor vroegsignalering en bijzondere bijstand. Hiervan zetten we in 2023 slechts een deel in.

Programma 1

Economie en Ruimte

Programma 2

Leefomgeving en Veiligheid

Programma 3

Vitaal en Sociaal

Programma 4

Dienstverlening en Bestuur

Onzekerheden in de prognose

Op de website van de VGRII vindt u de volledige [voortgangstekst voor Programma 4](#). In de onderstaande tekst gaan we per deelprogramma in op de highlights.

Wijkontwikkeling en wijkvernieuwing

De gebiedsteams en projectleiders wijkvernieuwing zijn onderdeel van het Programmabureau Wijkontwikkeling en Wijkvernieuwing (PWW). Hiermee zorgen we voor flexibiliteit en slagkracht in de aanpak van integrale opgaves in de wijken en dorpen. Met de wijkontwikkeling ondersteunen we initiatieven en zeggenschap van bewoners en dragen we bij aan projecten en investeringen van andere gemeentelijke programma's zodat we beter aansluiten op de leefwereld en oplossingen van bewoners. Ook investeren we in langdurige opgaves en kansrijke ontwikkelingen, hier is een lange adem voor nodig. In de nieuwe wijk Meerstad in Oost is samen met jongeren een voor hen missende voorziening ontwikkeld.

Dit najaar wordt een Sportcontainer geplaatst. In Beijum en Lewenborg is weer gewerkt met het wijkbudget via de Stem van Groningen. Verschillende initiatieven en activiteiten zijn uitgevoerd of gestart. In Haren is door leveringsproblemen de uitvoering van de speelvoorziening Mikkelfhorst uitgesteld naar volgend jaar. Daarnaast komen ook extra kosten in beeld voor de inrichting van het terrein. In de Hortusbuurt in Centrum is na de zomer eindelijk de aanpak van de Nieuwe Boteringestraat gestart. In Hoogkerk is de burgerbegroting 'Sterk Hoogkerk' gestart, waarin bewoners dit najaar stemmen op

door bewoners ingediende ideeën. Op deze manier wordt het beschikbare bedrag voor 2024 verdeeld over de ideeën.

Met de wijkvernieuwing hebben we specifiek aandacht voor de noordelijke wijken en de Wijert. We hebben hiervoor incidenteel en structureel budget beschikbaar gesteld, zodat we langjarig kunnen blijven investeren in de wijken die dit het hardst nodig hebben. Met name in de fysieke wijkvernieuwing zien we een verwachte onderbesteding in relatie tot de begroting. Dit heeft grotendeels te maken met capaciteitsvraagstukken, waardoor projecten later starten dan verwacht, zoals de aanpak van de Bedumerweg. Desondanks zijn in Selwerd en De Wijert grote zichtbare stappen gezet. In de Wijert is een begin gemaakt met de sloop van ruim 200 woningen. Daarvoor komen de komende jaren bijna 300 woningen terug. De herinrichting van de openbare ruimte van de Reviusstraat en omgeving zal gelijk oplopen, maar is nog niet gestart. In Selwerd is Fase 1 van nieuwbouw van Nijestee en de Huismeesters opgeleverd met nieuwbouw aan de Eikenlaan, Berkenlaan, Vlietstraat, Kornoeljestraat en Populierenlaan. Ondertussen is in deze wijken de sociale wijkvernieuwing een stabiele factor geworden die zijn vruchten afwerpt. Dat is ook de kern van het uitvoeringsprogramma voor de nieuwe wijkvernieuwingswijk Lewenborg.

De stratenaanpak is later op gang gekomen dan verwacht, in een tweetal straten proberen we eerst de overlast terug te drinken voordat we investeringen doen om de sociale cohesie te versterken. Dit najaar is na een lange vertraging de

eerste Michi Noeki van Nederland geopend in de Oosterparkwijk. Deze halteplaats is een nieuw concept en biedt een drempelloze plek voor iedereen die even een korte pauze, een gesprek of informatie wil. Dit is een van de investeringen in de wijk die mede mogelijk gemaakt is door de Regio Deal Groningen-Noord.

Programma 1
Economie en Ruimte

Programma 2
Leefomgeving en Veiligheid

Programma 3
Vitaal en Sociaal

Programma 4
Dienstverlening en Bestuur

Onzekerheden in de prognose

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)

	Prognose resultaat 2023
4. Dienstverlening en bestuur	6.559
4.1 Dienstverlening	-468
4.2 College, raad, wijkontwikkeling en wijkvernieuwing	2.684
4.3 Algemene inkomsten en post onvoorzien	4.959
4.4 Overhead en ondersteuning organisatie	-616

Programma 4 heeft ten opzichte van de begroting een voordelig resultaat van € 6,6 miljoen. Het negatieve resultaat komt (vooral) door:

- Nacalculatie loon- en prijsstijgingen (N € 8,1 miljoen): Bij opmaak van de begroting wordt een inschatting gemaakt. Over 2022 en 2023 is een nacalculatie doorgevoerd. Het nadeel wordt met name veroorzaakt door de stijging in prijzen in 2023.
- Hervormingen (N € 3,9 miljoen): Een aantal hervormingen zal in 2023 niet worden ingevuld, waardoor een nadeel van € 3,7 miljoen wordt verwacht. Voor de hervorming Leniger en flexibeler begroten (€ 2,4 miljoen) is nog geen concrete invulling, De voordelen die hier tegenover staan verwachten we bij andere deelprogramma's.
- Businesscase Outsourcing ICT (N € 2,4 miljoen). Door uitloop van de transitie naar Fujitsu lopen we achter met het invullen van de taakstelling en is extra eigen inzet nodig.
- Prijsstijgingen ICT-dienstverlening en -voorzieningen (N € 0,5 miljoen)

Daarnaast zijn er nog enkele belangrijke voordelen te vermelden:

- Gemeentefonds (V € 5,6 miljoen). Vanuit het gemeentefonds verwachten wij een voordeel van € 5,6 miljoen.
- Programma Nieuwkomers (V € 6,5 miljoen): De kosten voor de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne zijn begroot op basis van de bekostigingsregeling van het rijk. Deze bekostigingsregeling is gebaseerd op normbedragen van het rijk. De werkelijke kosten vallen lager uit, waardoor een voordeel ontstaat.
- Dividenden (V € 1,3 miljoen). Dit voordeel wordt voornamelijk gerealiseerd door hogere dividenduitkeringen van Enexis en BNG over 2022.
- Onroerend zaakbelasting (V € 2,5 miljoen): De economische waarde van de woningen en bedrijven in de stad valt hoger uit dan ten tijde van de berekening van de tarieven werd voorzien.
- Aanbesteding onderhoud (V € 1,0 miljoen). De financiële reservering die we in de begroting hebben opgenomen voor onderhoudskosten is niet meer nodig. Deze reservering hebben we opgenomen vanwege de op dat moment voorziene Europese aanbesteding voor het planmatig en niet planmatig onderhoud voor 2024 en verder.

Programma 1
Economie en Ruimte

Programma 2
Leefomgeving en Veiligheid

Programma 3
Vitaal en Sociaal

Programma 4
Dienstverlening en Bestuur

Onzekerheden in de prognose

Deze voortgangsrapportage wordt opgesteld op basis van verwachtingen die we voor 2023 hebben. Soms zijn verwachtingen niet direct in geld uit te drukken, of zit er een bandbreedte in de verwachtingen. De belangrijkste onzekerheden in de prognose laten we in dit onderdeel zien.

Energietoeslag

Het Rijk heeft in december via de decembercirculaire 2022 500 miljoen beschikbaar gesteld. Het aandeel van de gemeente Groningen daarin was 2,24% (11,22 miljoen euro). Het restant van de middelen (900 miljoen euro) worden verdeeld op basis van het aandeel van de gemeenten in het totaal aantal huishoudens met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum. Ons aandeel bedraagt daarin 2,09% (18,8 miljoen euro). Dit is 1,4 miljoen euro minder dan dat we op basis van het oude aandeel zouden krijgen. We verwachten dat bij de decembercirculaire 2023 het exacte bedrag bekend wordt gemaakt.

Onderhoud Papiermolen

We hebben in de tribune en in en rondom het bad van de Papiermolen diverse scheuren en verzakkingen geconstateerd. Bij de renovatie in 2019 is veel herstelwerk gedaan. Er moet nog onderzocht worden of de schade een gevolg is van de werkzaamheden aan de nabijgelegen ringweg. Daarnaast laat de coating in verschillende bassins van de Papiermolen los. De financiële gevolgen zijn momenteel nog niet in te schatten.

Meerjaren onderhoudsprogramma (MJOP) Sport

De actualisatie van het meerjaren onderhoudsprogramma is in volle gang. Naast het reguliere onderhoud constateren we ook "uitgesteld" onderhoud. De omvang (€) is nog niet nader bepaald, maar zal naar verwachting substantieel zijn. Een deel zal kunnen worden ondergebracht in het MJOP en een deel niet. We verwachten in de loop van het 2e kwartaal 2024 hier meer duidelijkheid over te hebben.